

Od Autorki

Odkąd pamiętam zabawa stanowiła dla mnie ważny i potrzebny element. Począwszy od dzieciństwa, które wspominam jako niekończący się ciąg zabaw i gier z rówieśnikami, poprzez okres młodszej pracy harcerskiej i w końcu dorosłość: czas studiów pedagogicznych, pracy zawodowej, wolontariat w placówkach opiekuńczych, piastowanie funkcji drużynowej gromady zuchowej, pełnienia roli matki. Prezentowane w tej książce zabawy, ćwiczenia i gry są efektem studiowania literatury pedagogicznej, korzystania z zasobów Internetu, dokształcania, wymiany doświadczeń z innymi prowadzącymi, ale przede wszystkim wieloletniej pracy z grupą przedszkolną.

Na wczesnym etapie rozwoju człowieka zabawa stanowi jego podstawową działalność. Bawiąc się, dziecko zdobywa potrzebne wiadomości i umiejętności. Jak podkreślają psycholodzy i pedagodzy, zabawa w znacznym stopniu wpływa na różne sfery rozwoju. Elizabeth B. Hurlock pisze o jej funkcji kształcącej, wychowawczej, terapeutycznej i projekcyjnej (Hurlock 1985, s. 367). Dzięki niej dziecko rozwija swoją pamięć, wyobraźnię, zdolność koncentracji, ćwiczy spostrzegawczość. Zabawy wyzwalają aktywność i inicjatywę oraz kształtują poczucie odpowiedzialności. Uczą pozytywnych zachowań i współdziałania, koleżeństwa, solidarności i dyscypliny. Mają również wpływ na rozwój fizyczny, zaspokajają potrzebę ruchu. Jak zauważają autorki *Psychologii rozwoju człowieka*, Maria Przetacznik-Gierowska i Maria Tyszkowa, zabawa jest dla dziecka źródłem radości. To w niej znajdują ujście emocje, pragnienia i nieskrępowane niczym reakcje (Przetacznik-Gierowska, Tyszkowa 2006, s. 171–172).

Książka zawiera propozycje działań, których celem jest dostarczanie i bogacenie dziecięcych doświadczeń. Uczestnicy zaproponowanych w niej zabaw mają szansę na utrwalenie posiadanych umiejętności i nabywanie nowych. Zabawy mogą stanowić pomysł na zagospodarowanie czasu wolnego dziecka. W momentach, kiedy trzeba zespół uaktywnić, jak i wyciszyć. W zależności od potrzeb i możliwości grupy jedne dają okazję do zabawy poprzez ruch, integrujące działania w kręgu; inne wymagają większego skupienia i wysiłku umysłowego. Zawierają elementy śpiewu, tańca, pantomimy; czerpią z metod aktywizujących. Znajdą zastosowanie zarówno wśród najmłodszych, jak i najstarszych przedszkolaków. Nie wymagają specjalnych przygotowań i tworzenia skomplikowanych pomocy.

W pierwszym rozdziale zaprezentowane zostały zabawy nawiązujące swoją tematyką do pór roku. Skupiają się wokół kolorowej i deszczowej jesieni, radosnych zimowych zabaw, wiosennego przebudzenia oraz odkrywania różnorodności lata. Kolejne rozdziały odnoszą się do bliskich dzieciom miejsc (domu rodzinnego i przedszkola) oraz wydarzeń (świąt Bo-

żego Narodzenia oraz Wielkanocy). Rozdział czwarty zawiera propozycje dotyczące odkrywanego przez przedszkolaka świata. Źródłem poznania mogą być miasta i miasteczka, wiejskie podwórko, las i jego mieszkańcy, egzotyczne krainy, dalekie i bliskie zakątki świata. Następny rozdział dotyczy ważnych obszarów w życiu dziecka. Przedstawione tutaj pomysły dotyczą spraw związanych ze zdrowiem, ochroną środowiska i dziecięcą literaturą. O tym, że muzyka mieszka wszędzie, kształty i kolory otaczają nas ze wszystkich stron, przekonują nas zabawy i ćwiczenia zgromadzone w rozdziale szóstym. Siódmy rozdział to propozycje działań skupiających się wokół aktywności ruchowej i pomysły, które mogą być wdrażane przy organizacji różnych imprez, tematycznych dni czy codziennych zajęć. Znalazły się więc tu zabawy na powitanie, zabawy taneczne, a także ćwiczenia sportowe z wykorzystaniem różnorodnych przyborów. Opracowanie uzupełniają gry wspierające wybrane obszary rozwoju. Bazują one na jednym uniwersalnym schemacie, którego elementy są modyfikowane zgodnie z obraną tematyką.

Pozycja adresowana jest przede wszystkim do nauczycieli edukacji przedszkolnej, pedagogów, animatorów zabawy, studentów kierunków pedagogicznych. Powstała w odpowiedzi na potrzeby dziecka w wieku przedszkolnym. Opisane zabawy podążają za jego ciekawością i aktywnością. Angażują różne zmysły, dają przestrzeń na samodzielność i wyzwalają ekspresję twórczą. Opracowanie jest zbiorem propozycji skupionych tematycznie wokół różnych obszarów edukacji przedszkolnej. Zabawy można wykorzystać praktycznie w każdej chwili, dobierając je odpowiednio do grupy wiekowej, zainteresowań i możliwości dzieci. Zachęcam także do korzystania z indeksu rzeczowego zabaw, który znajduje się na końcu publikacji, a jego celem jest ułatwienie ich doboru.

Dzięki swojej wszechstronności książka jest swoistym kompendium, w którym można szukać gotowych pomysłów do pracy z dziećmi, ale także modyfikować je do założonych celów i potrzeb. Mam nadzieję, że okaże się pomocna i dostarczy wiele wspólnych radosnych przeżyć.